

Kviečia derliaus šventė „Sūduvos kraite“

Spalio 1 d. (šeštadienį) J. Basanavičiaus aikštėje ir jos priegose nuo **10 val.** prasideda tradicinė derliaus šventė.

Visų pirma, kviečia amatininkų dirbinių, kulinarinio paveldo gardumynų, sodinukų ir dekoratyvinių augalų mugę, sūduvietiškos seniūnijos, didžiojo sūduvietiško šaukšto traukimas, kitos rungtys, pramogos.

12 val. numatytas šventės oficialus atidarymas ir sveikinimai, bus apdovanoti geriausi ūkininkai, žemės ūkio produkcijos augintojai bei gamintojai Po valandos prasidės respublikinis senjorų liaudiškų šokių grupių festivalis, o **nuo 15 val.** koncertuos Irma Jurgelevičiūtė ir grupė „Dinamika“.

Ir balkonas gali gaminti elektrą

Vytautas ŽEMAITIS. Daugiau kaip metus sąskaitų už šildymą, karštą vandenį, elektrą negauna netoli miesto centro gyvenantis verslininkas Marijus Šeduikis. Jis įsirengė namą, kuris yra ir... elektrinė, gaminanti tiek energijos, kurios pakanka visiems šeimos poreikiams.

Šeduikių namo išorinės sienos padengtos saulės baterijomis. „Kai stačiau namą, pažįstami stebėjosi – juk jos įprastai montuojamos ant stogo. Tačiau aš dariau neįprastai – paskaičiavau, kad baterijos kainuoja ne brangiau nei dažnos apdailos medžiagos“, – kalba Marijus.

Investicija į saulės energetiką, kurios ėmėsi siekdamas nepriklausomybės nuo elektros ir karšto vandens tiekėjų, atsipirko per trejus metus. Marijampolietis sako, kad „įkinkyti“ saulę savo naudai galėtų ir miestelėnai, gyvenantys daugiabučiuose.

Antai vietoje betoninių balkonų konstrukcijų sumontavus saulės baterijas, kurios yra iš grūdinto stiklo, jų gaminamos elektros užtektų apšviesti laiptines, pasišildyti vandenį. Tačiau nėra vienas specialistas, rengiantis namo renovacijos projektus, nepasiūlo tokio sprendimo. Esą nėra galimybių.

Aiškinama, kad daugiabučių namų fasadų apdailai keliami atitinkami reikalavimai, į kuriuos baterijos „neįsipaišo“, projektuotojai neturi patirties, be to, baterijos brangios, o pritvirtintos prie balkono ar namo sienos gali nukristi, kažką sužeisti ir taip toliau.

„Tai yra atsikalbinėjimas, nenoras imtis to, kas nauja, pažangu“, – pastebi M. Šeduikis.

Remdamasis savo patirtimi jis teigia, kad yra įvairių sprendimų, kaip tinkamai tvirtinti baterijas, o kalbos apie jų brangumą neretai laužtos iš piršto. „Kaina dažnai priklauso nuo to, iš ko pirksi, – tvirtina marijampolietis. – Pavyzdžiui, didmeninė prekybos įmonė tokią pat plokštę gali pasiūlyti gerokai pigiau, nei ji kainuoja specializuotoje ar kitoje parduotuvėje.“

Anot pašnekovo, renovuojamų namų gyventojai turėtų reikalauti inovatyvių sprendimų, o išgirde, kad nėra galimybių, prašyti atlikti jų studiją.

Skatinti saulės energetiką lyg ir imasi Vyriausybė, tačiau tai daro vangiai, nepalyginsi su sparčiai šuoliuojančiomis elektros kainomis. Antai įsirengiantiems saulės elektrines siūloma nemenka valstybės parama, tačiau jos sąlygose nurodoma, iš kokios įmonės pirkti baterijas. Kadangi ten dažnai gerokai brangiau, nei kad siūlo kai kurie kiti tiekėjai, vartotojas galop sumoka tiek pat, kiek būtų paklojęs nesinaudodamas valstybės parama.

Pasidomėjus, ar saulės elektrinės ant sienų įprastos užsienyje, M. Šeduikis atsako: „Lankantis Vilniaus įmonėje, gaminančioje saulės baterijas, jos atstovai pasigyrė šią produkciją neseniai sumontavę Belgijoje, ant daugiabučio fasado, parodė jo nuotrauką. Aš savo ruožtu telefone atverčiau vaizdą savo namo ir pasakiau, kad jį baterijomis „apmušiau“ prieš ketverius metus. Vilniečiai žiūrėjo nustebe, neturėjo ką sakyti.“

Savo namą saulės baterijomis marijampolietis „apmušė“ prieš ketverius metus

V. Žemaičio nuotraukos

M. Šeduikis teigia, kad sparčiai įsisavinti saulės energetiką trukdo valdžios vangumas

Pamiršti automobilius? Kas gali būti baisiau!

Vytautas ŽEMAITIS. „Ko ieškote?“ – paklausiau vyriškio, kuris Gedimino gatvėje, šalia buvusios „Pandos“ kavinės mėgino kažką įžiūrėti mobiliajame telefone. „Informacijos, ar čia mokamas automobilių stovėjimas“, – atsakė. „Nemokamai galima stovėti valandą, tik parašykite ant lapelio, kada paliekate mašiną“, – paaiškinau.

Kas vyksta, jeigu stovima ilgiau nei valandą, nežinau, todėl klausiu jaunuolio, išėjusio parūkyti iš gretimos kontoros. Jis pastebi, kad anksčiau iš savivaldybės beveik kiekvieną dieną ateidavo žmogus tikrinti, ar laikomasi „valandos taisyklės“. Kas ją pažeisdamas, išrašydavo baudą.

„Tačiau kontrolieriai nesirodo mažiausiai nuo pavasario, ir pats matote, kas darosi – vietų automobiliams sunkiai berasi, nes visas užėmė čia veikiančių įstaigų darbuotojai. Mes lyg ir išimtis – turime savo uždara aikštelę“, – kalba pašnekovas.

Baigiantis darbo dienai automobiliai skirstosi. Pakeliui užsukę kas į parduotuves, kas kur kitur, galop pasiekia prie pat laiptinių įrengtas aikšteles. Ryta prasideda atvirkščias ciklas, tik vietoje parduotuvių pakeliui į darbus sustojama išleisti atžalų mokyklų, darželių priėngiuose. Būtent dėl vaikų transportavimo „užsikemša“ kai kurios gatvės.

Niekas nepasikeitė nei Europos judumo savaitė (rugsėjo 16-23 d. d.), kai Europos Komisija skatino gyventojus pamiršti savo automobilius ir persėsti ant dviračių ar į viešąjį transportą, nei Tarptautinę dieną be automobilio (rugsėjo 22-ąją), kai Marijampolės valdžia miesto gyventojus ir svečius kvietė

nemokamai naudotis miesto viešuoju transportu (įdomu, kuo blogesni savivaldybės gyventojai, kurie naudojami priemiestiniais autobusais?).

Tiesa, šiemet mieste beveik dvigubai išaugo skaičius elektrinių paspirtukų – jų nuomos paslauga ėmė teikti dar viena įmonė. Tačiau abejoju, ar bent vienas vairuotojas iškeičia savo automobilį į ekologinę transporto priemonę, juolab kad į didžiuosius prekybos centrus, net kai kurias nedideles parduotuves paspirtukai neįleidžiami. Be to, jie neturi „bagažniko“.

Apie žaliają Marijampolę sapaliojantys jos vadaukai nesirūpina apmokestinti automobilių stovėjimą bent centrinėse gatvėse, nors sumontuoti keletą bilietų automatų, juos administruoti kainuotų ne brangiau nei iškirsti medžius ir įrengti automobilių stovėjimo aikštelę prie daugiabučio. Užmiršti ir maždaug dešimties metų senumo planai mikrorajonuose arba prie jų pastatyti daugiaaukštes automobilių stovėjimo aikšteles, kurios leistų ne tik išspręsti parkavimo problemą, bet ir išsaugotų žaliąsias vejas, dabar virstančias asfaltu ir benzinu dvokiančiomis plynėmis. Nebent automobilius laikytume medžiais 😊

Kvietimas vieną dieną nemokamai naudotis visuomeniniu transportu, kaip ir „siekis“ paversti Marijampolę žaliuoju miestu, panašūs į pastangas numesti svorio norinčio žmogaus, kuris šešias dienas per savaitę minta dešrainiais, picomis, saldumynais ir kitu šlamštamaisčiu, o vieną valgo daržoves ir dvidešimt minučių mankština.

SR

REIKALINGI

STATYBOS RITMAS

PLATAUS PROFILIO STATYBININKAI

Atlyginimas 1 100 eurų neatskaičius mokesčių

Kreiptis:

**Gamyklų g. 3,
Marijampolė**

**tel. 8 652 50618;
8 343 71450.**

Šv. Cecilijos gimnazijoje 2019–2022 m. vyko tarptautinis Erasmus+ „Europe is my future“ projektas, kuriame dalyvavo partneriai iš Italijos, Rumunijos ir Turkijos

Inga JOČIONIENĖ. Ši rudenį sulaukėme projekto svečių paskutiniam susitikimui Lietuvoje. Projekto partneriai susipažino su Marijampolės miestu ir projektą sumanusia ir organizavusia mokykla. Svečiai džiaugėsi nuoširdžiais ir profesionaliais mokinių pasirodymais koncerte, susitiko su Marijampolės filharmonijos ikūrėjais - Marijampolės šv. Cecilijos gimnazijos alumnais. Susidomėję klausėsi pasakojimų lankydamiesi miesto įžymybes - Basanavičiaus aikštę, Poezijos, Vytauto Didžiojo parkus, Šv. Mykolo Arkanangelo Baziliką, daug fotografavosi

grafienės Butlerienės kačių kieme lyje. Domėjosi ES fondų teikiama nauda Marijampolės mieste, miesto bibliotekoje ir multitre.

Projekto susitikimo tikslas - edukacinė ES nauda, taigi privalėjome parodyti, kur gimė lietuviškasis aukštasis mokslas - antrąją susitikimo dieną išvykome į Kauną. KTU yra vienas didžiausių technologijos universitetų Baltijos šalyse ir viena iškiliausių bei lyderio pozicijas užimančių aukštųjų mokyklų Lietuvoje. Kaune pasivaikščiujome senąja M. Valančiaus gatve. Apsilankėme Kauno šv. apaštalo Petro

ir Povilo Arkikatedroje bazilikoje. Vėliau užsukome į „baltąją miesto gulbę“ - Kauno Rotušę, aplankėme meilės pusrus taškantį fontaną bei pasigrožėjome toluomoje kyšančiu Vytauto Didžiojo bažnyčios bokštu. Galiausiai, akmenimis grįstu keliu vėl sugrįžome į senamiestį. Išalkusius ir ištroškusius pasodinome už gausiai lietuviškais valgiais nukrauto stalo. Bernelių užėiga - vienintelis XVIII amžiaus Kauno senamiestyje išlikęs architektūros paminklas, tad nieko nuostabaus, kad autentiška restorano aplinka svečius priverstė pasijausti tarsi muziejuje: lininės staltiesės, medi-

niai stalai, moliniai indai, iš įvairių Lietuvos regionų surinkti rakan-dai ir ore sklandanti senųjų laikų dvasia, kuri apgaubia kiekvieną čia stabtelėjusį bent minutei. Čia išmokome virti cepelinus su mėsa ir su varške. O popiet pasivaikščiujome po Kauno senamiestį, kur prie Kauno pilies nusifotografavome prie Europos kultūros sostinės 2022 simbolio. Paskutinę projekto dieną aplankėme Lietuvos sostinę ir didžiausią miestą - Vilnių. Visiems išpūdi paliko Nacionalinis muziejus - LDK valdovų rūmų Vilniaus žemutinė pilis. XVI a. ir XVII a. šiuose rūmuose rezidavo Lietu-

vos ir Lenkijos valstybės valdovai. Vilnius tuo metu buvo svarbus Vidurio Rytų Europos centras, o LDK ir Lenkijos Karalystė, kurias valdė Gediminaičių-Jogailaičių ir Vazų dinastijų monarchai - įtakinga šio regiono valstybė. Rūmuose vyko daug visai Europai svarbių istorinių įvykių. Buvo priimami užsienio pasiuntiniai, vyko seimai, buvo priekiam Lietuvas didžiam kunigaikščiui, pasirašomos tarptautinės sutartys, vykdomi teismai, redaguojamas Lietuvos Statutas, saugomas valstybės išdas ir archyvas. Čia buvo sukaupia viena turtingiausių bibliotekų Europoje, saugomos neeilinės šarvų bei medžioklės trofėjų kolekcijos, gobelenai, paveikslai, brangenybės. Tokioje išpūdingoje vietoje buvo įteikti sertifikatai projekto dalyviams.

Besigrožėdami Vilniaus senamiėsčiu ir Vilniaus universiteto rūmais bei besiklausydami gidės pasakojimų nuėjome į restoraną „Lokys“, išsikūrusį viduramžiais statytuose pirklio namuose. Jų gotikos stiliaus rūšiai mena dar XV a. Pirmame aukšte atkurta baroko stiliaus salė su restauruota XVI a. freska ir išsaugotais originalios freskos fragmentais. Salės restauruotos klasikiniu stiliumi, kad aplinka jus nukeltų į vis kitą mūsų šalies istorijos laikotarpį. Po pietų užsukome į Užupį. Tai - mažiausias Vilniaus rajonas, kurį nuo Vilniaus senamiėsčio skiria Vilnelės upė. Dešimtojo dešimtmečio pradžioje buvusi gana nerami vieta, šiandien Užupis išaugo į gražią menininkų, intelektualų ir verslininkų kaimynystę. 1997 m. balandžio 1 d. lyg juokais, bet iš tiesų rimtai nusiteikę užpuiečiai paskelbė nepriklausomybę. O kaip gi nepriklausoma respublika be pinigų, valdžios, himno, konstitucijos ir svarbiausia laisvos dvasios - Užupyje radome viską.

Po trumpo, bet išpūdingo susitikimo atsiveikinome su projekto partneriais iki kitų projektų.

Kiek mokėsime už šildymą, priklausys nuo kuro kainos

„Interneto portale perskaičiau informaciją, parengtą pagal tarptautinės biokuro biržos „Baltpool“ pranešimą. Anot jo, Marijampolės rugsėjo viduryje dar nebuvo išsigijusi biokuro. Įdomu, kuo bus kūrenami UAB „Litesko“ filialo „Marijampolės šiluma“ katilai ir kiek mokėsime už šildymą bei karštą vandenį?“

Tokį laiškėlį į redakciją atsiuntė inžinierius Julius Lenčiauskas.

Klausimą redakcija perdavė UAB „Litesko“ komercijos direktoriaus pavaduotojai Žydrūnei JUODKIENEI.

Pateikiame šiek tiek sutrumpintą jos atsakymą: „UAB „Litesko“ filialas „Marijampolės šiluma“ energijos gamybai visą reikalingą biokurą išsigyja tik biržoje savaitinių ir mėnesinių kontraktų pagrindu. Papildomai perkamas biokuro rezervas, kuris privalo būti išsigyjamas prieš šildymo sezoną ir panaudotas šildymo sezono metu.

„Marijampolės šiluma“ išsigyjamo biokuro kiekius vertina pagal prognozuojamą šilumos ir elektros energijos gamybos mastą, taip pat ei-

namuoju metu turimas kuro atsargas bei biokuro kainų pokyčius artimiausiu metu ir vidutiniu (kelių mėnesių) laikotarpiu.

Pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, visam šildymo sezonui pagal ilgalaikius kontraktus galima išsigyti ne daugiau nei 40 proc. reikalingo biokuro. Šiuo metu „Marijampolės šiluma“ jau yra išsigijusi teisės aktuose numatyta biokuro rezervą.

Pažymėtina, kad biokuras sudaro daugiau kaip 80 procentų „Marijampolės šiluma“ kuro balanse. Kaip ir ankstesniais metais, biokuras, išsigyjamas biržoje, išliks pagrindiniu energijos šaltiniu. Šalčiausio laikotarpio metu, kuomet pilnai apkraunami biokurą naudojančios įrenginiai, papildomai bus naudojamos gamtinės dujos (taip pat išsigyjamos gamtinių dujų biržoje) ir tik nežymią dalį sudarys kitos kuro rūšys.

Šilumos ir karšto vandens kainų pokyčiams didžiausią įtaką turi šiuo metu labai dinamiškai besikeičiančios kuro rinkos kainos. Priklausomai nuo jų ir keisis šilumos ir karšto vandens kainos.

Gediminas Akelaitis: „Ką, jūs, vagys, vešite tuo geležinkeliu?“

Pokalbis su Krikščionių sąjungos Marijampolės regiono skyriaus pirmininku Gediminu AKELAIČIU

- Nežinia, ar taip sutapo, ar ne, tačiau po kelių Jūsų pasisakymų „Miesto laikraštyje“ apie tai, jog, Marijampolės ligoninės dalininke tapus Sveikatos apsaugos ministerijai, įstaigoje niekas nesikeičia, ligoninę aplankė Seimo Sveikatos reikalų komiteto nariai. Koks jų vizito tikslas?

- Visų pirma, kas atvyko. Tarp jų: Jurgita Sejonienė, kuri mane skundė įvairioms instancijoms dėl to, kad sakau tiesą apie nuolat prastėjančią sveikatos apsaugos sistemą; Linas Slušnys, pabėgęs iš tiesioginės televizijos laidos, nes neturėjo ką atsakyti į mano ir kolegų argumentus apie neadekvačias priemones, kurių ėmėsi valdžia siekdama suvaldyti „COVID-19“; komiteto pirmininkas Antanas Matulas – jis savo laiku su partijos bičiuliu Andriumi Kubiliumi žadėjo paramą ligoninės pertvarkai, tačiau nieko nepadarė. Visi šie konservatoriai ir jų kolegos kažkur ėjo, kažką žiūrėjo, tačiau apilenkė Traumatologijos ortopedijos skyrių, kuriame dirbu. Susitikti su

manimi svečiai vengė ir kitur, žinojo, kad sulauks klausimų, į kuriuos negalės arba neturės ką atsakyti.

Vizito tikslas, matyt, buvo išdėstyti ligoninės vadovams, kaip toliau bus naikinama ligoninė, bloginamos pacientų aptamavimo sąlygos, pavyzdžiui, likviduojant Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyrių. Aišku, svečiai pažadėjo kažką duoti, padaryti. Tačiau aš puikiai žinau, kad Marijampolę valdantys socialdemokratai per ketverius metus visiškai pralaimėjo ligoninę: mero pasirinkto direktoriaus pavaduotoja bei Personalo ir teisės skyriaus, sprendžiančio, ką priimti į darbą, vedėja yra minėto konservatoriaus L. Slušnio padėjėjas. Nesunku numanyti, kas nulemia daugelį sprendimų.

- Tačiau Sveikatos apsaugos ministerija afišuoja, kad dėl sistemos pertvarkos tariasi su medikų bendruomene, rengia apvalaus stalo diskusijas, kuriose keliami ir Marijampolės ligoninei aktualūs klausimai, pavyzdžiui, kaip tinkamai užtikrinti skubiąją medicinos pa-

galbą rajonų ir regionų gyventojams, pritraukti specialistus į provincijos gydymo įstaigas ir kiti.

- Rengia diskusijas, tačiau daro taip, kaip patys išmano. Tiksliau neišmano, nes eina ne tuo keliu. Antai dabar pacientus aptamaujančius greitosios medicinos pagalbos ekipažus derėtų vadinti greituoju specializuotu taksi, nes jų atlyginimai priklauso nuo nuvažiuoto atstumo. Todėl „greitųjų“ skaičių reikia ne didinti, kaip numatoma sveikatos apsaugos sistemos pertvarkoje, o mažinti ir pagrindinį dėmesį skirti darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, kad, nuvykus pas pacientą, būtų suteikta tinkama pirmoji medicininė pagalba. Dabar atitinkamą kvalifikaciją turi viena, kita felčerė, mokslus baigusi dar tarybiniais laikais. Tuo tarpu paramedikai, pasimokę pusę metų, pacientus, nepriklausomai nuo jų būklės, veža į ligoninės Priėmimo ir skubios pagalbos skyrių, kuris, kaip jau esu ne kartą minėjęs, labiau primena antisanitarinėmis sąlygomis veikiančią stacionarų skyrių. Gali būti, kad medicinos reformos kūrėjai taip supranta lėšų taupymą. Deja, jis vyksta ligonių sąskaita.

- Kad jau paminėjote taupymą, ką pasakysite apie politikų ir valdininkų sumanymą pasididinti atlyginimus – tokio sprendimo projektas parengtas Vyriausybėje?

- Klausimas – iš kur tam ims pinigų, kai šalį krečia energetinė krizė, nenumaldomai kyla kainos? Net stambus verslas, pramonininkai, oligarchai, kurie, naudodamiesi parsiuduodančia žiniasklaida ir kitais svertais, atvedė į valdžią dabartinę koaliciją, ją netiesiogiai remia dėl priimamų palankių įstatymų, jau kalba apie galimus bankrotus. Dar prastesnė situacija smulkiajame ir vidutiniame versle. Reiškia mokesčių į šalies biudžetą bus sumokama mažiau.

Todėl algas didinti numatoma iš vadinamųjų europinių pinigų, kurie skirti kovai su pandemija, įvairiems socialiniams bei kitiems projektams, verslo paramai ir t. t. Čia negalima neprisiminti „Kėdainių kniaziaus“ V. Uspskicko – kai jis vadovavo tuometinei Ūkio ministerijai, „otkatai“ - nelegalūs mokesčiai už skirtą europinę paramą - buvo vieša paslaptis. Visos vėlesnės valdžios, įskaitant dabartinę, dažnai skirsto pinigus ne pagal poreikius, o savo nuožiūra. Trisdešimt metų stebėdamas valdančiųjų veiklą, neatmetu galimybės, kad už tai kai kuriems ministrams, parlamentarams papildomai mokama iš nepaskaitomų pinigų.

- Tačiau valdžia didina pensijas, minimalų atlyginimą, pašalpas...

- Tai tik paprastų piliečių mulkinimas ir žaidimas skaičiais vaizduojant, kad taip padedama išvengti infliacijos padarinių. O sprendimas yra: reikia nustatyti protiną energetinių išteklių kainų ribas, kaip kad padaryta kaimyninėje Lenkijoje, galų gale nacionalizuoti įmones, kurios elektrą ir dujas tik perparduoda taip uždirbdamos didžiulius pelnus. Tačiau valdantieji to nedaro, nes baiminasi paliesti interesus tų, kurie padėjo ateiti į valdžią. Jei situacija, kai sau - viskas, o tautai – trupiniai, tęsis, vėl rasis bedarbių armijos, žmonės vyks į užsienį, dėl taupymo išjungiant apšvietimą, gatvėse gausės nusikaltimų. Visa tai jau buvo...

- Kodėl gatvėse, aikštėse nesimatoma protestuojančių?

- Dabar įprasta apspjauyti ar iškoneveikti neįtikusį mokytoją, gydytoją - tai visi sugeba. O štai pasiūlyk trisdešimčiai žmonių susirinkti J. Basanavičiaus aikštėje ir reikalauti, kad savivaldybė perimtų mums priklausančius šilumos tinklus iš juos nuomojančios užsienio įmonės bei nustatytų normalias kainas... Vargu kas ateis, o jei ir ateis, tai dauguma iš pašalės stebės, kas renkasi kovoti dėl jų interesų. Nepatenkintieji muzikiškai bijo valdžios, policijos, viešai pasakyti žodį. Todėl ir burnoja užsidarę namie, kad niekas negirdėtų jų „antivalstybinių“ kalbų.

- Bet Cukraus fabriką marijampoliečiai savo laiku apgynė, jis tebeveikia...

- Tada inteligentai: mokytojai, agronomai, inžinieriai nieko nebijojo, nes vienas kitą rėmė, streikavo, blokavo kelius. Tokių žmonių beveik neliko: kai kurie prakuto - turi ir dvarelių prie šiltos jūros, ir butų ar kelis gimtiniėje, protestų organizatoriai, dirbė „juoda darba“, nuseno, pamatė, kad niekas nesikeičia. O didžiama jaunimo žino tik mobilųjį telefoną, planšetę ir klausytis muzikos per ausines. Jiems daugiau niekas nerūpi.

- Streikuota daugiau kaip prieš dvidešimt metų, o štai ateinančiais sukaks dešimtmetis, kai šalia geležinkelio stoties įrengtas varpas su lentele, skelbiančia, kad pradėdama europinės vėžės geležinkelio „Rail Baltica“ nuo Kauno iki sienos su Lenkija statyba. Pasirodo, statė ne ją, nes Susisiekimo ministerija neseniai paskelbė, kad šią atkarpą tik planuojama tiesti...

- Nuo 2011 metų, kai prasidėjo trasos projektavimas, korumpuoti ES valdininkai su Andriaus Kubiliaus, Algirdo Butkevičiaus, Sauliaus Skvernelio aferistais, kurie vadinosi vyriausybė, pavogė ir pasidalino šimtus milijonų eurų, kuriuos šiam projektui skyrė ES. Normaliai tvarkantis, tų pinigų būtų užtekę nutiesti dvikeliui nuo sienos su Lenkija iki Marijampolės krovinių stoties, šiai atkarpai projektuoti, sklypams išpirkti. Tuo tarpu susisiekimo ministras Eligijus Masiulis, vis dar teisiamas politinės korupcijos byloje (pirmos instancijos teismo išteisinamasis nuosprendis apskūstas – red. pastaba) su galvotais bičiuliais rekonstravo rusišką vėžę nuo Kauno iki sienos su Lenkija ir paskelbė nutiesę „Rail Baltica“ atkarpą. Tuo tarpu ji neatitinka europinių standartų, pagal kuriuos, pavyzdžiui, pervazos negali kirstis su keliais. Bet Lietuvoje gali, tai matyti Sporto gatvėje, taip pat keliuose į Baraginę, Kalvariją. Atkarpoje nuo Marijampolės link Kauno įrengtos aukštos apsauginės sienelės, o link Cukraus fabriko tokios, kurias lengva perlipti.

Rekonstruojant rusišką vėžę naudotos turėjo mūsų miesto statybos organizacijos, samdytos atlikti kai kurių darbų. Tuo tarpu stambiosios miesto įmonės nesulaukė žadėtų geležinkelio atšakų į savo teritorijas, kaip ir Laisvoji ekonominė zona.

Ir vargu ar kada sulauks, nes Susisiekimo ministerija naują „Rail Baltica“ trasą tarp Kauno ir sienos su Lenkija namato tiesti ten, kur geležinkelio iki šiol nebuvo. Pagrindinė linija apeis Marijampolės miestą. Turint omenyje, kad „Lietuvos geležinkeliai“ dirba nuostolingai, atleidžia šimtus darbuotojų, nes nebėra krovinių nei iš Baltarusijos, nei iš Kinijos, nei iš Rusijos, noriu užduoti retorinį klausimą, „Ką Jūs, vagys, vešite tuo geležinkeliu, jeigu jis bus pastatytas?“

Matyt, tik kariuomene, jeigu prireiks ginti ES sienas.

Kalbėjosi Jurgis MAČYS

G. Akelaitis dar iki 2013 m rugsėjo 27 d., kai nuskambėjo varpas, skelbiantis „Rail Baltica“ atkarpos nuo Kauno iki sienos su Lenkija statybos pradžią, tvirtino, kad sumanyta ne tiesti europinį geležinkelį, o rekonstruoti rusišką vėžę. Laikas parodė, kad gydytojas, kuris politikoje nuo Nepriklausomybės atkūrimo, buvo teisus

Redakcijos nuotrauka

Sūduvos orkestras

Šv. Vincento Pauliečio bažnyčioje įvyko inauguracinis Sūduvos jaunimo simfoninio orkestro koncertas. Į šį orkestrą pirmą kartą susibūrė Marijampolės, Vilkaviškio ir Šakių muzikos mokyklų moksleiviai – viso net 40 jaunųjų talentų.

Sūduvos jaunimo simfoninį orkestrą subūrė marijampolietis dirigentas Marius Reklaitis. Šiuo metu gyvenantis ir dirbantis Jungtinėje Karalystėje. Čia jis įkūrė ir vadovauja Kento grafystės filharmonijos orkestrui. Tačiau vienu svarbiausių savo kūrybinio kelio tikslu jis laiko klasikinės muzikos sklaidą savo gimtajame krašte. Tad su kolegomis ir kraštiečiais operos soliste Laura Latvaityte – Zaman ir pianiste Kamile Zaveckaite įkūrė Marijampolės filharmoniją.

Medžio paunksnėje laukia galiūnų

Agnė ČIŽINAUSKAITĖ. Besibaigiant vasarai atnaujinta atliekų konteinerių aikštelė kieme šalia Kauno g. 29-b2 namo. Pradėdami darbus vyrai ją atlaisvino konteinerius nustūmė, o prie jų paliktas atliekas maišuose sudėję prie netolimo medžio. Atliekų darbus statybininkai grąžino į vietą konteinerius ir išsiskirstė. Matyt, maišai su atliekomis jiems po sunkių darbų pasirodė nepakeliami. Jų sumesti į šiukšliavežę nepajėgia ir atliekų išvežti atvykstantys bendrovės „Marijampolės švara“ ekipažai.

A. Čižinauskaitės nuotrauka

Viešiausias savivaldybės tarybos komitetas

Marijampolės savivaldybės tarybos kadencija eina į pabaigą. Jai pasibaigus darbą baigs ir savivaldybės tarybos komitetai, sudaryti tarybos kadencijos laikotarpiui. Apie tai, ką pavyko nuveikti per tris su puse metų, kalbamės su Marijampolės savivaldybės tarybos Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcijos nariu, Kontrolės komiteto pirmininku Kęstučiu Traškevičiumi.

- Kuo Kontrolės komitetas yra išskirtinis, kiek narių jį sudaro?

- Vietos savivaldos įstatymas numato, kad sudarant kitus savivaldybės tarybos komitetus laikomasi proporcinio daugumos ir mažumos atstovavimo principo. Tačiau Kontrolės komitetui sudaryti galioja kita nuostata. Į jį įeina vienodas visų savivaldybės tarybos narių frakcijų deleguotų atstovų skaičius. Kadangi Marijampolės savivaldybės taryboje yra 3 frakcijos, tai šį komitetą sudaro 3 nariai, po vieną iš TS-LKD, Valskiečių ir žaliųjų sąjungos bei Socialdemokratų partijos frakcijų. Kontrolės komiteto pirmininką deleguoja savivaldybės tarybos opozicija (šiuo atveju – TS-LKD frakcija), kai tuo tarpu kitų komitetų pirmininkai skiriami komitetų sprendimais mero siūlymu. Dar vienas išskirtinumas – tik Kontrolės komiteto posėdžių protokolai yra vieši, juos galima rasti savivaldybės interneto svetainėje.

- Ar komiteto pirmininko pareigos opozicijai suteikia pakankamą kontrolės įrankį?

- Tik iš dalies, nes Kontrolės komiteto daugumą sudaro savivaldybės tarybos pozicijos atstovai, o sprendimai komiteto posėdžiuose priimami balsų dauguma. Tačiau daug kas priklauso ir nuo to, ar komiteto nariai turi bendrą požiūrį, kaip geriau atlikti savo misiją. Reikia pasidžiaugti, kad, lyginant su praėjusia tarybos kadencija, kurioje taip pat vadovavau Kontrolės komitetui, bendro požiūrio į kontrolę dabartiniame komitete yra kur kas daugiau.

- Kokios pagrindinės Kontrolės komiteto funkcijos?

- Kontrolės komitetas dirba pagal veiklos programą, kurią tvirtina savivaldybės taryba. Komiteto posėdžiuose svarstome Kontrolės ir audito tarnybos veiklos plano projektą, atliktų auditų ataskaitas, kas ketvirtį vertiname tarnybos veiklos plano vykdymą, įvertiname jos ateinančių metų veiklos planų vykdyti reikalingus asignavimus. Taip pat teikiame rekomendacijas merui, savivaldybės administracijai bei audituotoms savivaldybės įmonėms ir įstaigoms, nagrinėjame gaunamus pranešimus ir skundus dėl savivaldybės administracijos, įmonių, įstaigų ir jų vadovų veiklos, duodame pavidimus, inicijuojame atitinkamus tyrimus ir auditus.

- Ką per tris su puse metų nuveikė Jūsų vadovaujamas komitetas?

- Didelį dėmesį skyrėme savivaldybės biudžetinėse įstaigose vykdomiems viešiesiems pirkimams bei jose esančioms darbo užmokesčio sistemoms, kartu su Kontrolės ir audito tarnyba teikdami rekomendacijas, kaip tobulinti šias sritis. Džiugu, kad per tris su puse metų dauguma savivaldybės audituotų įstaigų padarė pastebimą pažangą, pašalinamos nurodytus trūkumus, kad viešieji pirkimai ir darbo užmokesčio sistema atitiktų teisės aktų reikalavimus.

- Ar Marijampolės savivaldybės administracija įgyvendina visas Kontrolės komiteto jai pateiktas rekomendacijas ir pavidimus?

- Taip, daugumą rekomendacijų ir pavidimų įgyvendina, tačiau ne visas. Pavyzdžiui, nebuvo įvykdyta rekomendacija pratešti sutartis su privačiais keleivių vežėjais iki to laiko, kol bus organizuotas keleivių vežimo paslaugų konkursas ir paaiškės jo laimėtojas. Dėl to šiais metais stebimi maždaug 30 procentų didesni bendrovės „Marijampolės autobusų parkas“ nuostoliai (2021 m. – 525 tūkst. eurų, o 2022 m. vien per sausio – liepos mėn – 406 tūkst. eurų), kurie dengiami iš savivaldybės biudžeto, nes ši bendrovė perėmė visus keleivių maršrutus, kuriuos anksčiau aptarnavo privatūs vežėjai. Kadangi ankstesniais metais beveik visi privatūs keleivių vežėjai dirbo pelningai ir dengti jų nuostolių iš esmės nereikėjo, savivaldybės administracijos sprendimas atsisakyti privačių keleivių vežėjų paslaugų lemia didesnes savivaldybės biudžeto išlaidas nuostoliams kompensuoti.

- Ar Kontrolės komitetui pavyko atskleisti kitų neracionalaus savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo atvejų?

- Taip. Tai susiję su UAB „Marijampolės butų ūkis“ akcijų pardavimu ir pirkimu. Jei 2011 metais 34 procentai šios bendrovės akcijų privačiam investuotojui buvo parduotos už 163 tūkst. eurų, tai 2021 metais iš jo išpirktos jau 2,5 karto brangiau – už 400 tūkst. eurų. Tokių kainų skirtumą lėmė ir ta aplinkybė, kad Marijampolės savivaldybės administracija, būdama pagrindine bendrovės „Marijampolės butų ūkis“ akcininke (66% akcijų), sąmoningai ar per žioplumą buvo praradusi šios bendrovės valdybos kontrolę, kai sutiko su mažojo akcininko parengta nauja bendrovės įstatų redakcija, pagal kurią valdybos sprendimams priimti buvo reikalinga daugiau kaip du trečdaliai

valdybos narių balsų. Tokiu būdu jokio valdybos sprendimo nebuvo galima priimti be privataus mažojo akcininko pritarimo. Be to, šios istorijos peripetijose figūruoja ir jau minėtas „Marijampolės autobusų parkas“, vietoje savivaldybės administracijos atlikęs UAB „Marijampolės butų ūkis“ akcijų išpirkimo sandorį. Apie tokį ketinimą savivaldybės tarybos nariai net nebuvo informuoti. Tad kas galėtų paneigti galimybę, kad toks akcijų pardavimas, o po to jų pirkimas už 2,5 karto didesnę negu parduota kainą, nebuvo kam nors naudingas?

- Kurios įmonės dažniausiai laimi Marijampolės savivaldybės vykdomus viešuosius pirkimus?

- Neabejotina lyderė tarp viešųjų pirkimų laimėtojų – UAB „Kelranga“. Pavyzdžiui, ši bendrovė nuo 2019 m. pradžios iki 2021 m. vidurio laimėjo 115 Marijampolės savivaldybės vykdytų viešųjų pirkimų už 10,9 mln. eurų, t. y. beveik 30 procentų visų savivaldybės vykdytų viešųjų pirkimų bendros vertės (39,3 mln. eurų). Ją sudaro ne tik savivaldybės pirktų statybos ir remonto darbai, bet ir įvairiausių kitų įsigytų paslaugų (švietimo, kultūros, socialinių, valymo ir kt.) verčių suma. Minėtame laikotarpyje UAB „Sume-da“ laimėjo savivaldybės vykdytų viešųjų pirkimų už 2,2 mln. eurų, o UAB „Statybos ritmas“ – už 1,6 mln. eurų.

Sėkmė šypsojosi bendrovei „Kelranga“ Marijampolės savivaldybės vykdytuose viešuosiuose pirkimuose ir vėlesniu laikotarpiu. Portalo pirkimai365.lt duomenimis, per kiek daugiau nei metus (nuo 2021 m. rugpjūčio iki dabar) jai pavyko laimėti ir sudaryti naujų sutarčių už daugiau kaip 7,5 mln. eurų. Nors Marijampolės savivaldybė yra mažasis bendrovės „Kelranga“ akcininkas, prieš maždaug dešimtmetį abejotinu būdu kontrolinį tuometinės UAB „Marijampolės gatvių remontas“ (dabar – UAB „Kelranga“) akcijų paketą pardavusi privačiam investuotojui, tokios didžiulės šios įmonės laimėtų savivaldybės vykdytų viešųjų pirkimų apimtys kelia klausimą, ar šie laimėjimai yra objektyvūs.

- Kokios temos dominuoja skunduose, kuriuos gauna Kontrolės komiteto nariai?

- Daugiausia skundų gavome dėl neteisingo darbo užmokesčio dydžio, neobjektyvaus priemonių ir premijų paskirstymo, neskaidraus įdarbinimo atvejų Marijampolės sa-

K. Traškevičius

valdybės administracijoje. Pavyzdžiui, šių metų sausio mėnesį gavome Marijampolės savivaldybės administracijos darbuotojų skundą dėl neteisingo darbuotojų vertinimo ir mažų atlyginimų. Nustatėme, kad Marijampolės savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, atlyginimų koeficientai yra gerokai mažesni negu įstatyme numatyti koeficientų intervalų vidurkiai. Be to, Marijampolės savivaldybės administracijos darbuotojų vidutinis atlyginimas šių metų kovo mėnesį buvo tik 38-oje vietoje pagal dydį tarp 60 Lietuvos savivaldybių. Taigi skunde išdėstyti faktai didžiąja dalimi pasitvirtino. Bėlika tikėti, kad Marijampolės savivaldybės administracijos direktorius įgyvendins Kontrolės ir audito tarnybos rekomendaciją siekti, kad valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, atlyginimų koeficientai būtų padidinti iki nustatytų koeficientų ribų vidurkio.

Kalbėjosi Jonas KULAKAUSKAS

Būsto šildymo išlaidų kompensacija: kaip ją gauti neišėjus iš namų

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacija. Skaičiuojama, kad dėl rekordiškai išaugusių energijos išteklių kainų apie 20 – 30 proc. daugiau šalies gyventojų įgis teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją. Siekiant palengvinti ir supaprastinti būsto šildymo, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijų gavimą, jos besikreipiantiems gyventojams bus skiriamos iš karto visam šildymo sezonui, jeigu dėl jų kreiptasi likus 1 mėnesiui iki šildymo sezono pradžios arba šildymo sezono metu.

Tai reiškia, jog pakaktų vieno prašymo, kad sunkiau besiverčiantys ar net vidutinės pajamos uždirbantys šalies gyventojai visą šaltąjį laikotarpį galėtų gauti kompensacijas. Tai galioja prašymams, pateiktiems po šių metų rugsėjo 1 d.

Šie įstatymų pakeitimai galios du šildymo sezonus, t. y. 2022–2023 m. ir 2023–2024 m.

Priklausančias kompensacijas bus galima gauti atgaline tvarka, t. y. už visą šildymo sezoną nepriklausomai nuo to, kada asmuo

šildymo sezono metu kreipsis dėl kompensacijų. Pavyzdžiui, jeigu kreipsis 2023 m. balandžio mėnesį, kompensacijos galės būti gražinamos už 2022 m. spalio, lapkričio, gruodžio, sausio, vasario ir kovo mėnesius.

Kaip paskaičiuoti, ar Jums priklauso būsto šildymo išlaidų kompensacija?

Pasinaudokite www.spis.lt Būsto šildymo išlaidų kompensacijos skaičiuokle.

Pirmas žingsnis. Pateikite informaciją apie būstą: jo plotą ir gyvenančių žmonių skaičių. Turi būti nurodytas būste deklaruotų gyventojų skaičius, o jei būstas nuomojamas ir nuomos sutartis įregistruota Registrų centre – būstą nuomojančių asmenų skaičius.

Antras žingsnis. Pateikite informaciją apie pajamas. Įveskite visas paskutinių 3 mėnesių iki kreipimosi gautas pajamas: darbo užmokesčių „į rankas“, pajamas, susijusias su individualia veikla, socialines išmokas, pensijas ar kt.

Iš jų atskirai nurodykite pajamas, kurios

gautos kaip darbo užmokesčiai, pajamos, susijusios su individualia veikla, ar gauta nedarbo socialinio draudimo išmoka.

Laukelyje „kurios mažinamos“ parinkite šių pajamų mažinimo procentą, pavyzdžiui, 30 proc. 3 ar daugiau vaikų auginantiems asmenims. Sumažinus pajamas, dirbantiems priklausys didesnio dydžio būsto kompensacija.

Į pajamas **neįskaitoma:** išmoka vaikui (vaiko pinigai), socialinio draudimo našlių pensija, vienišo asmens išmoka, transporto išlaidų ir (ar) tikslinės kompensacijos žmonėms su negalia, vienkartinės išmokos, pašalpos ir kt.

Trečias žingsnis. Nurodykite išlaidų už būsto šildymą sumą. Jeigu sąskaitų dar negavote, galima pateikti preliminaras.

Ketvirtas žingsnis. Sužinosite, kokio dydžio kompensacija jums priklauso, o kiek turite mokėti patys. Gali būti, kad būsto šildymo išlaidos bus kompensuojamos 100 proc., t. y. nieko nereikės mokėti.

Jei pasinaudojus būsto šildymo išlaidų kompensacijos skaičiuokle matyti, kad kompensacija galimai priklauso, prašymą dėl kompensacijų skyrimo galima pateikti elektroniniu būdu www.spis.lt arba kreipiantis į gyvenamosios vietos savivaldybę.

Prieš pildant prašymą el. būdu, galima peržiūrėti mokomuosius filmus (vaizdo instrukcijas) su įgarsinimu ir titrais, kaip prisijungti prie SPIS ir užpildyti bei pateikti prašymą.

Gyventojams už normatyvinį būsto plotą kompensuojama būsto šildymo išlaidų dalis, viršijanti 10 proc. skirtumo tarp šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų ir 2 VRP (Valstybės remiamų pajamų) dydžių (294 Eur) kiekvienam šeimos nariui arba 3 VRP dydžių (441 Eur) vienam gyvenančiam asmeniui.

Primename, kad iki 2024 m. balandžio 30 d. pratęsamas terminas, kai, skiriant piniginę socialinę paramą, nevertinamas nuosavybės teise turimas asmenų turtas.

Darius Kemeraitis: „Jeį sakai „darome“, tai darykime“

Jurgis MAČYS. „Įdarbinsime įmonėje apie dešimt tūkstančių darbininkų“, - viename susirinkimų pareiškė UAB „Vidara“ generalinis direktorius Darius Kemeraitis. Išvydęs nuostabos kupinus veidus, jis šypsodamasis atskleidė, kad omenyje turėjo bites, kurios bus įkurdintos Stoties gatvėje, ant Profesionalaus stogų ir fasadų centro stogo.

„Vidaros“ stogo bitės

„Bičių aviliai ant stogų pasaulyje nėra naujiena jau pusšimtį metų, jų vis daugiau randasi ir Lietuvoje. Mūsų įmonė prekiauja stogais, todėl pagalvojau, kodėl ant centro stogo neapgyvendinti darbščiujų bičių. Iš pradžių ten įrengėme terasą, po to keletą avilių. Tai padarėme pirmieji Marijampolėje, siekdami savo pavyzdžiu parodyti, kad bitės draugiškos ir mieste gali gyventi šalia mūsų“, - kalba bendrovės vadovas, kuriam, kaip ir kitiems šių vabzdžių nesibaiminantiems darbuotojams, patinka atokvėpio valandėlę pasėdėti terasoje. Beje, D. Kemeraitis kartu su vienu iš kolegų mokosi bitininkystės, nes jos nauda akivaizdi.

„Vidaros“ stogo bitės šiemet pirmą kartą sunėšė medaus. „Juo vaišiname bendrovės svečius, dovanojame mūsų centre apsipirkusiems klientams, duodame savo darbuotojams, kad valgytų, būtų sveikesni, mažiau sirgtų“, - sako generalinis direktorius.

Ne laikas bijoti

Jis pastebi, kad bendrovės darbuotojai „kopijuoja“ bičių darbštumą ir tai duoda atitinkamų rezultatų. „Puikūs buvo praėję metai, neblogas ir pirmas 2022-ųjų pusmetis. Dabar prekyba banguoja – jaučiame, kad žmonės įbauginti gąsdinančių naujienų, kurias platina žiniasklaida, siekia kuo daugiau taupyti“, - kalba D. Kemeraitis.

Anot jo, baimintis neverta, reikia gyventi pilnavertį gyvenimą,

dirbti. Štai „Vidara“ toliau stiprina bendradarbiavimą su jos parduodama produkcija montuojančiais stogdengiais, aktyvina jų mokymą. O šalia centro su stogo bitėmis netrukus pradės veikti fasadų ir stogų sistemų gamykla. Čia jau montuojama atitinkama įranga.

Iš bėgimo „gimė“ savaitė

Šie metai D. Kemeraičiui ypatingi tuo, kad į miestą po dviejų metų pertraukos dėl „COVID-19“ suvaržymų grįžo bėgimas „Už Marijampolę“. „Mes, organizatoriai, baiminomės, ar renginys įvyks, nes lijo, be to, bėgimas pirmą kartą „išėjo“ iš Miesto dienų – buvo surengtas prieš šią šventę organizuotoje Sporto savaitėje. Jos metu už Marijampolę ir eita, ir plaukta, ir važiuota, vyko įvairių sporto šakų pristatymai, varžybos. Pasirodė, kad dėl bėgimo būgštavome be reikalo – pavyko ir jis, sutraukęs gausų būrį dalyvių, ir Sporto savaitė“, - kalba D. Kemeraitis.

Jis prisimena pirmąjį bėgimą, kurį surengė miesto jaunimo atstovai abejojo jo tęstinumu. Tada „Vidaros“ vadovas pasiūlė bėgimą organizuoti profesionaliai, pasirūpino, kad į pasirėngimą įsitrauktų lengvosios atletikos treneriai, bendrovė skyrė lėšų ir kitokios paramos. Ir štai kitais metais vyks jau jubiliejinis, dešimtas bėgimas „Už Marijampolę“. Tradicine taps ir Sporto savaitė, kurią palaiko gausi Marijampolės sporto bendruomenė.

Lieka visam gyvenimui

Jo nariu D. Kemeraitis tapo dar besimokydamas pirmoje klasėje – lankė gimnastikos užsiėmimus. Po to, kaip ir dažnas vaikas, keitė sporto šakas, kol galop apsisėjo ties lengvąja atletika – tapo trumpų nuotolių bėgiku. Tarp jo trofėjų yra Lietuvos jaunimo pirmenybių aukso medalis bei sidabro ir bronzos apdovanojimai, iškovoti šalies suaugusiųjų čempionatuose.

Marijampolietis ne kartą yra sakęs, kad nėra buvusių sportininkų – jeigu ateini su meile į sportą, jame lieki visą gyvenimą. O Darius atėjo su meile, kurią, matyt, įskiepijo senelis – penkis kartus Lietuvos sunkiosios atletikos čempionas ir tėtis, kultivavęs gimnastiką.

Jau daugiau kaip dešimt metų D. Kemeraitis vadovauja Marijampolės lengvosios atletikos sporto klubui. Kadangi ši įstaiga yra Lietuvos lengvosios atletikos federacijos narė, klubo pirmininkas dalyvauja sprendžiant svarbiausius šios sporto šakos reikalus.

Klubas organizuoja bėgimą „Už Marijampolę“, šalyje ir užsienyje žinomas Sūduvos taurės varžybas, kai kuriuos kitus renginius.

Pirmos varžybos – prieš 100 metų

Kitamet laukia didelė šventė – Marijampolės lengvoji atletika minės šimtmetį, kai mieste įvyko pirmosios šios sporto šakos varžybos. „Reikšmingai datai paminėti jau numatėme nemažai renginių“, - pastebi klubo pirmininkas, kurio įmonė yra pagrindinė savivaldybės lengvaatlečių rėmėja. Ji parūpina uniformų, sportbačių. Antai šiemet Šiauliuose vykusiose šalies lengvosios atletikos pirmenybėse marijampoliečių aprangą puošė „Vidaros“ emblema.

Lengvosios atletikos šimtmetį, kaip ir kitas svarbias darbas, įsimintinus įvykius, atspindės Marijampolės sporto muziejus. Jį inicijuoja asociacija „Marijampolės sporto veteranai“, kurios nariai – jų apie aštuoniasdešimt – savo prezidentu išrinko D. Kemeraitį. Marijampolietis kartu su tarptautinių galiūnų turnyrų rengėju Alvydu Kirkliausku subūrė iniciatyvinę grupę, įsteigusią šią organizaciją. Ji, anot Dariaus, radosi iš meilės sportui.

Nebijo „juodo“ darbo

„Kol sportuoji, pasieki gerų rezultatų, tave nešioja ant rankų, kai

D. Kemeraitis

nustoji dalyvauti varžybose – užmiršta. Nenorime, kad taip būtų, diskutavome, kaip plėtoti veteranų judėjimą, nes iki mūsų net kelis kartus mėginta kurti sporto senjorų organizaciją, tačiau „blynai prisivilo“. Nepavyko todėl, kad, pasakius „darome“, toliau nieko nevyko, nes nebuvo kam imtis „juodo“ darbo. Mano principas toks: jei sakai „darome“, tai darykime. Ir mes padarėme – prieš pusantų metų įsteigėme sporto veteranų asociaciją“, - pasakoja prezidentas.

Per tą laiką padaugėjo narių: veteranai nori bendrauti, užkrėsti sportu jaunimą – kas kitas tai padarys, jeigu ne jie. „Organizavome kelis sąskrydžius, kitų renginių, - tęsia asociacijos prezidentas. - Štai paskutiniajame, vykusiame šį mėnesį, svečiavosi buvęs mano klasės draugas Jono Jablonskio mokykloje (dabar Rygiškių Jono gimnazija) Gintaras Jasinskas. Jis nešė mūsų šalies Trispalvę per atidarymą žiemės Olimpinių žaidynių Albervilyje (Prancūzija) – pirmųjų, kuriose Lietuvos atstovai dalyvavo po nepriklausomybės atkūrimo. Biatlono trasoje užėmęs devynioliktą vietą, Gintaras pažadėjo dovanoti

Sporto muziejui slides, kuriomis startavo Olimpiadoje.“

Principas, kuris veikia visur

D. Kemeraitį džiugina, kad muziejaus reikalais užsiima ir miesto sporto istorija puikiai žinantys lengvosios atletikos treneris Gintautas Janušauskas. Alvydas Kirkliauskas bei krepšinio specialistas Gintautas Žibūda, išleidęs knygą „Marijampolės sporto ištakos ir krepšinio kelias“, o Sporto centras muziejui skyrė patalpas buvusioje Žaidimų sporto mokykloje. Suprantama, renkant eksponatus prisideda daug asociacijos narių, tarp jų ir prezidentas. Antai jis turi vaikystės dienų nuotraukų, kuriose užfiksuotas Kemeraičių namuose besilankantis vienas garsiausių visų laikų pasaulio ledo ritulio vartininkų.

Įmonės generalinis direktorius, klubo pirmininkas, asociacijos prezidentas, socialdemokratų frakcijos savivaldybės taryboje seniūnas... Regis laiko šeimai, sau neturėtų likti. Bet lieka, nes principas „Jeį sakai „darome“, tai darykime“ puikiai veikia visose srityse.

Kad buities prietaisai netaptų vampyrais

Lina MUSTAFINAITĖ, „Budinti komunikacija“. Praktika rodo, kad racionaliai šeiminkaudami galime sutaupyti 10 proc. ir daugiau energijos bei atitinkamai sumažinti savo išlaidas.

Senus elektros prietaisus pakeiskite energiją taupančiais, aukštos efektyvumo klasės. Ji žymima raidėmis nuo A iki G. A klasės buitiniai prietaisai – ekonomiškiausi. Pirkite kompiuterius, spausdintuvus paženklintus „Energy Star“.

Išjunkite elektros prietaisus iš tinklo, kai jų nenaudojate. Televizorius ar kita technika, palikta „budinčiu režimu“, sunaudoja kur kas daugiau elektros energijos nei galvojate. Jeigu prietaiso lemputė dega, vadinasi, energija naudojama.

Šaldytuve ir šaldiklyje pasirinkite optimalią temperatūrą, atitinkamai +3,5 °C ir -18 °C. Į šaldytuvą nedėkite karštų ar šiltų maisto produktų. Norėdami atšildyti iš šaldymo kameros išimtą maistą, palikite jį kurioje nors žemesnėje šaldytuvo lentynėlėje: išnaudodami išsiskiriantį šaltį, sumažinsite šaldytuvo darbo krūvį (atšildomos šaldytos mėsos kilogramas išskiria šaltį, kuriam pagaminti šaldytuvai turi visą valandą naudoti elektros energiją).

Atšildykite šaldiklį, jei susidarė 5 mm

ledo sluoksnis. Valykite šaldytuvo durelių gumines tarpines. Nelaikykite atviro šaldytuvo ilgai. Dažnai varstomos šaldytuvo durelės didina elektros energijos vartojimą.

Skalbkite tik pilnai prikrovę skalbiamąją mašiną ir pasirinkę ekonominį režimą – sunaudosite mažiau vandens ir elektros energijos jam pašildyti. Nustatykite mažiausią galimą vandens temperatūrą. Jei esate įsirengę dviejų laiko zonų elektros skaitiklį, skalbkite tik naktimis ir savaitgaliais.

Visus drabužius lyginkite vienu metu. Daugiausia elektros energijos lygintuvus naudoja kaisdamas.

Vandeniui virinti naudokite elektrinį virduklį. Virkite tiek vandens, kiek reikia. Ruošdami valgį greitpuodyje, elektros energijos sunaudosite trigubai mažiau, o paprastame uždengtame puode – pusantro karto mažiau nei neuždengtame inde.

Jeį turite elektros viryklę, išigykite reikiamo skersmens plokščiadugnius puodus – kuo didesnis kaitvietės ir puodo lietimosi paviršius, tuo daugiau sutaupoma šilumos. Įpraskite išjungti elektrinę viryklę likus kelioms minutėms iki maisto gaminimo pabaigos. Kai tik užverda puode esantis skystis, sumažinkite kaitvietės kaitrumą. Pasigaminę patiekalą, ant tos pačios kaitvietės statykite kitą puodą,

Kepdami maistą orkaitėje, ją sandariai uždarykite ir be reikalo nevarstykite durelių (orkaitėms tenka iki 60 proc. viryklės nuostolių). Kepkite iš karto kelis patiekalus.

Naudokitės mikrobangų krosnele – tai greitas ir pigus būdas pašildyti maistą

Pakeiskite kaitrines lemputes energiją taupančiomis, kurios naudoja 4–5 kartus mažiau elektros. Nors jos kainuoja daugiau, greitai atsiperka ir veikia 6–15 kartų ilgiau (iki 15 000 val.). Įsirenkite dviejų tarifų elektros skaitiklius. Už elektros energiją, suvartotą žiemą nuo 23 iki 7 val. bei šeštadieniais, sekmadieniais, taip pat vasarą nuo 24 iki 8 val. bei šeštadieniais, sekmadieniais, mokėsite mažesniu tarifu.

Prauskitės po dušu, karšto vandens suvartosite gerokai mažiau nei maudydamiesi vonioje. Sąskaitas už vandenį nesunku sumažinti įrengus mažo srauto dušo galvutes ir čiaupų tėkmės ribotuvus. Indus plaukite ne po čiaupu, bet užkimštoje kriauklėje ar dubenyje. Jiems nuskalauti pakaks silpnos vandens srovės.

Valydami dantis ar skusdamiesi naudokitės stikline. Patikrinkite, ar nevarva čiaupai ir unitazai – jie didžiausi vandens „vagys“.

Mindaugas DRAŠUTIS. Trejus metus rekonstruotą Kauno sporto halę šeštadienio vakarą iškilmingai atidarė sportinių šokių klubas „Sūkurys“, minintis jubiliejinis 60-uosius savo veiklos metus. Kauno sporto halei – jau 83 metai. Iš lauko ji vėl atrodo taip pat, kaip 1939-aisiais, kuomet buvo pastatyta.

Per rekonstrukciją Kauno sporto halėje sutvarkytas fasadas, stogas bei laikančiosios konstrukcijos, atnaujinti visi inžineriniai tinklai, šiuolaikiškai įrengtos patalpos. Pastatui sugražinta pirminė išvaizda, išsaugotos bei restauruotos vertingosios savybės – stogą laikančios arkos, durys ir langai. Autentiškos detalės čia deri su moderniais sprendimais.

Viduje įrengtos teleskopinės tribūnos, kurias galima išskleisti pagal poreikį. Specialios akustinės užuolaidos leidžia didžiąją erdvę padalinti į 4 mažesnes zonas, kad vienu metu vyktų skirtingi užsiėmimai. Atnaujintose universaliose, multifunkcinėse erdvėse tilps nuo vieno iki dviejų su puse tūkstančių žmonių priklausomai nuo renginio pobūdžio ir salės išdėstymo.

Sporto halė

VIDARA siūlo darbą:**PLATAUS PROFILIO STATYBININKAMS:**

Siūlome galimybę naudotis įmonės transportu atvykimui į darbą.
Atlyginimas 800 – 1200 eur į rankas.

Dėl darbo kreiptis: adresu Gedimino g. 3a Marijampolė, tel. nr. 8 685 67606

PARDUODA

Parduodamas 37 kv. m butas R. Juknevičiaus g. (110 namas, 3 a., langai į parko/upės pusę, namas renovuotas). Kaina sutartine. Tel. +370 611 77294.

Parduodu naują klausos aparatą (60 Eur) ir papildus vyrams erekcijai gerinti (25 Eur). Tel. 8-646 04605.

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunos, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas. Tel. 8-676 41155.

Sendaičius: papuošalus, ženklelius, karo atributiką. Fotoaparatus, plokšteles, monetą, nuotraukas, žiūronus, laikrodžius ir visa kita. Atvykstu. Tel. 8-671 04381.

Superkame visų markių automobilius. Gali būti nevažiuojantys. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8-675 80030.

BRANGIAI PERKA MIŠKĄ

Gali būti su bendraturčiais, neatidalinantis su skolomis, sutvarkome paveldėjimus ir kitus dokumentus.

DĖL PERKAMO MIŠKO
ATSAKYMAS PER 1 VAL.

864455355, 866066466

PASLAUGOS

Kiekvieną šeštadienį atliekame profilaktinį kaminių valymą. Tel. 8-621 99958.

Stogų dengimas, skardinimas, fasado dailylenčių montavimas. Tel. 8-692 77122.

Stogų, fasadų, trinkelėlių plovimas. Tel. 8-631 91211.

Medinių, tinkuotų namų bei skardinių ir šiferinių stogų dažymas. Tel. 8-621 99958.

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

MES KARTU

Kviečiame praleisti nerealų laiką, susipažinti, pabendrauti... aktyviai žygiuojant rudenančiomis Marijampolės gatvėmis.

Kviečiame į žygį!

KADA: spalio 1 d. (šeštadienį) 11 val.

KUR: starto/finišo vieta – Geležinkelio g. 2 (geležinkelio stotis).

KAIP: nemokamai, išankstinė registracija nebūtina.

Aplankysime Vytauto Didžiojo, Poezijos, Rygiškių Jono, Pašešupio, Blaivybės parkus, Hikvision futbolo areną.

Trukmė 2 val.

Daugiau informacijos tel. 8-684 93661 arba el. paštu meskartucentras@gmail.com.

LAUKSIME ATVYKSTANT.

VšĮ Socialinės integracijos centras „Mes kartu“

REIKALINGA

Raseinių rajone reikalingi darbuotojai: gyvulių ūkyje, mėsos ceche, kaulintojai, skerdikai moterys ir vyrai. Atlyginimas nuo 700 eu. Apygvenidine, maitiname. Tel. 8-672 50316.

**Darbo pasiūlymas
AUTOKRAUTUVO
VAIRUOTOJAMS
Kazlų Rūdoje!**

Nemokamas transportas iš Vilkaviškio ir Marijampolės.

Atlyginimas 715–825 Eur/mėn. į rankas, jei patogiu – mokamas kas savaitę!

Susisiekite tel. 8 660 43530.

UAB „Lietuvos cukraus fabrikas“
Cukraus gamybos sezono laikotarpiui
REIKALINGI:

- Gamybos operatoriai,
- Katilinės kūrėjas,
- Produkcijos krovėjai,
- Pamainos sandėlininkas,
- Krautuvo vairuotojai (SM kategorija).

Atlyginimas nuo 650 iki 1 000 eur atskaičius mokesčius.

Darbas pamainomis. Apmokome darbo vietoje.

Yra galimybė likti dirbti neterminuotai po sezono.

Tel. 8 672 11271;
el.p. personalas@lietvoscukrus.lt

TONO DI VITA

NEATRASTAS
AKORDEONAS

SPALIO 22 D. 18 VAL.

**MARIJAMPOLĖS
KULTŪROS CENTRE**

AKORDEONAS
GITARA
PERKUSIJA

Atlikėjai: JUSTINAS STANISLOVAITIS - vokalas ir gitara; MARTYNAS VAIČEKAUSKAS - akordeonas; SALVIUS ŽEIMYS - perkusija.

„TONO DI VITA“ – taip skambiai pasivadines Justino Stanislovaičio ir Martyno Vaičekausko kolektyvas kviečia į nepaprastą koncertą. Netradicinės sudėties ansamblis ypač atkreipia dėmesį į visiems pažįstamą instrumentą – akordeoną. „Išgirskite šį instrumentą kitaip, atraskite jo muzikines spalvas iš naujo! Iš tiesų, šiame koncerte gėrėsitės kaip akordeonas gali skambėti skirtinguose žanruose, o taip pat, kaip galima kurti įvairiausių sąskambius, naudojant modernias technologijas, derinant netikėtus efektus, nelaukiant apjungiant skirtingus instrumentus.“

Programa: Sting, Bryan Adams, Coldplay, Ed Sheeran, Vytautas Kernagis, Saulius Mykolaitis bei kt.

Bilietus platina: Pasysera ir Marijampolės kultūros centro kasa.

**Prisijunkite prie gamybos
darbuotojų komandos
Marijampolėje!
Patirties nereikia!**

NEMOKAMAS transportas į/iš Vilkaviškio, Kazlų Rūdos ir kitų apylinkių!

Atlyginimas 580–700 Eur/mėn. į rankas, norintiems – mokamas kas savaitę!

Susisiekite tel. 8 660 43530.

Kviečia į pamoką

Teisingumo ministerija kartu su Konstituciniu Teismu kviečia Lietuvos mokyklas paminėti Konstitucijos metus išskirtine pilietinio ugdymo pamoka.

„Pilietiško pamoka su Konstitucinio Teismo teisėjais ne tik išplės mokinių akiratį, bet ir taps galimybe gauti atsakymus apie Konstituciją bei jos aiškinimą. Dar daugiau – tikimės, kad ši pamoka padės pasiruošti spalio 25 d. vyksiančiam Konstitucijos egzaminui. Ministerijos komanda kviečia mokyklas drąsiai domėtis ir aktyviai dalyvauti Pilietinio ugdymo pamokos su Konstitucinio Teismo teisėju iniciatyvoje“, - sako Teisingumo ministrė Ewelina Dobrowolska.

Laiškų, pasakojančių kodėl ši pilietinio ugdymo pamoka turėtų vykti būtent toje mokykloje, laukiama el. paštu konkursai@tm.lt iki spalio 3 dienos.

Tikimasi, kad tokia pamoka ypač naudinga galėtų būti abiturientams, besirenkantiems laikyti valstybinį istorijos egzaminą, kadangi klausimai apie Konstituciją yra įtraukti į šio egzamino programą.

Šįmet sukanka 100 metų, kai 1922 m. rugpjūčio 1 d. buvo priimta pirmoji Lietuvos Respublikos Konstitucija, ir 30 metų, kai 1992 m. spalio 25 d. referendume priimta dabartinė. Todėl 2022 m. Seimo yra paskelbti Konstitucijos metais.

CSSS
SENUKAI

**ĮRANKIŲ
NUOMA**

Nuo 5 iki 10 parų -15%

Nuo 11 ir daugiau parų - 30%

**Nuomojantis įrankius 5 paras ir ilgiau,
sekmadienio mokestis neskaičiuojamas**

☎ **8 650 32 667**

📍 **Stoties g. 47, Marijampolė**

EPO
BETONAS

GAMYKLŲ G. 3, MARIJAMPOLĖ,
TEL. (8 343) 70744, 8 699 12591

UAB Ekobetonas

GAMINA

**ĮVARIŲ RŪŠIŲ BETONĄ
IR BETONO MIŠINIUS**

BETONAS PRISTATOMAS BETONO SIURBLIAIS, BETONVEŽEMIS IR SAVIVARČIAIS

METALO GAMINIAI (ARMATŪRA)

Tel. 8 655 04687

SR

STATYBOS RITMAS
Gamyklų g. 3, Marijampolė
Tel. (8 343) 71450, info@sr.lt

**KASAME KŪDRAS
ILGASTRĖLIU ESKAVATORIUMI**

Transporto ir statybinių mechanizmų nuoma:

Tel. (8-343) 70482

www.sr.lt

Kas tau yra meilė šeimoje?

Vijoleta VITKAUSKIENĖ, Lietuvos šeimos centro vadovė. Tai klausimas, kurį šeimoms uždavė popiežius Pranciškus. Negana to, jis prašo, kad į klausimą atsakytų visi šeimos nariai ir atidžiai vieni kitų išklausytų.

Prieš gerą pusmetį Vatikano Pasauliečių šeimos ir gyvybės dikasterija (tarnyba) kartu su popiežiumi Pranciškumi sukūrė dešimties susitikimų programą „Keliauti drauge“ (pagal ją parengtas šis tekstas – red. pastaba), kad kiekviena pasaulio šeima pasikalbėtų joje užduotais klausimais, apsvarstytų savo šeimos gyvenimą.

10 temų – 40 klausimų jaukiems savaitgalio pokalbiams. Jie padės naujai atrasti savo šeimos gyvenimo prasmę. Juk skiriamės, kai nebeamatome prasmės gyventi kartu. O prasmę kas kartą reikia atrasti iš naujo. Čia pateikiu tik kelis klausimus iš minėtos programos. Pajuskite, ką duos jums ir jūsų šeimai draugiškas pokalbis.

Vienam pokalbiui – vienas klausimas: 1. Pasakykite kiekvieno šeimos nario gerą savybę. 2. Būna sunku mylėti vienas kitą dėl tam tikro elgesio, savybių. Pagalvokite ir pasidalinkite su visais šeimos nariais, kaip keisitės, kad jus būtų lengviau mylėti. 3. Paklauskite savo vaikų, kaip jie mato jus santuokoje? 4. Pasidalinkite su kitais, kuo šiandien norėtumėte pasidžiaugti. Pasiryžkite džiaugtis kito sėkme ir su džiaugsmu ją išryškinti – per kiekvieną vakarienę ar kitą bendrą valgymą. 5. Atsiverskite vestuvių albumą, prisiminkite, kuo patraukė jūsų širdį jūsų žmona/vyras? Pasikalbėkite dviese ir su šeima. 6. Kokį mažą žingsnelį pavyko žengti kiekvienam įveikiant savo sunkumą šiandien? Kiekvienas gali paprašyti, kad kiti pasimelstų už kokį nors konkretų jam kylantį sunkumą.

Kad pokalbis pavyktų, raskite visiems tinkamą laiką ir laikykites labai svarbių taisyklių: į pokalbį įtraukite visus – nuo vaikų iki senelių. Argi ne iššūkis? Kas nepajėgia rašyti, kalbėti – gali nupiešti, gestu parodyti atsakymą į klausimą. Klausimas turi būti „išverstas“ į visai šeimai suprantamą kalbą. Kalbėkite po vieną, nepertraukinėkite ir nereplikuokite, ypač „neturėtum taip galvoti“, „tu manęs nesupranti“ ir t. t. Išklausykite iki galo. Laiko limitu vis tik reikėtų, o lengvi užkandžiai, gaivūs gėrimai ir humoras palengvins pokalbį.

Patikėkite, taisyklių reikės, jei kas nors ims sakyti tai, ką iš tiesų galvoja, pavyzdžiui „man meilė yra šeimoje, kai niekas nelenda ir neklausia, ką čia gamini, kol aš nepagaminau. Kai mama nerėkia iš karto

Nuotrauka iš <https://lietuvosseimoscentras.lt/seimoms/>

atidariusi kambario duris „susitvarkyk daiktus!“. Girdint tokias ar panašias mintis nereikėtų nutraukti nuoširdaus vaiko atsivėrimo. Apmąstykime, ką girdime, sakome, atraskime, ką galėtume pagerinti, bet ginčams net ir apie tvarką čia tikrai ne vieta.

Popiežius mano, kad tokie paprasti pokalbiai suartins šeimą, nes šeima yra nepaprastai svarbi: „Kaip galėtume įsivaizduoti Dievo meilę? Ar pasaulyje egzistuoja kokia nors konkreti tikrovė, kuri mums padėtų išvysti šią meilę mūsų pačių akimis? Žinoma, kad taip! Tai šeima! Dievo paveikslas puikiausiai atsispindi vyro ir moters asmenyje, santuokinėje meilėje: toje „gyvoje ikonoje“, per kurią Dievas tampa regimas“.

Dievo meilė konkrečiai matoma mano šeimoje! Kai aš pagalvoju apie savo elgesį šeimoje – tai suprantu, kad mano ir mūsų meilė labai ribota. Tačiau Šventasis Tėvas čia pat ir nuramina, paaiškindamas, kad nereikia būti tobuliems siekiant panašumo į Dievą, nes tai yra neįmanoma, tačiau: „Santuoka yra brangus ženklas. Ji – Dievo meilės mums ikona. Tai nereiškia, kad sutuoktinių meilė vienas kitam turi būti tobula. Niekas nėra tobulas. Tačiau sutuoktinių meilė vienas kitam yra dinamiškas procesas, kuris vystosi ir tobulėja visą gyvenimą. Štai kodėl santuoka reikalauja ištikimybės. Santuoka trunka amžinai.“

Santuokinės meilės panašumas į Dievo yra augimas, patvirtinantis, kad meilė nuolat keičiasi ir auga. Jei įdomu, visą programą rasite www.lietuvosseimoscentras.lt

Linkiu jaukių juoko pripildytų pokalbių!

Jei taupyti, tai tūkstančius eurų

Justinas ČERNIAUSKAS. Pernai rekonstravusiai dviračių ir pėsčiųjų taką šalia ligoninės bendrovei „Kelranga“ savivaldybė šį rugsėjį patikėjo nutiesti maždaug dešimties metrų jo atšaką – šaligatvį iki gyvenamojo namo tvoros. Čia įrengtas ir nuėjimas nuo šaligatvio, mat toliau link (arba nuo) sankryžos su Šaulių gatve reikia eiti važiuojamąja Palangos gatvės dalimi.

Tai gana pavojingas užsiėmimas, nes nuolat baiminiesi vos išgiręs už nugaros automobilio gausmą. Tai patiriu dažną dieną, nes gyvenu šiame rajone. Kiek suprantu, įrengti šaligatvį iki Šaulių gatvės savivaldybei trūksta pinigų (gal jie taupomi juodai dienai), todėl čia, šalia ženklo, kurį nufotografavau, labai parverstų dar vienas „Eismas gyvenamojoje zonoje“. Jis suteikia pėstiesiems pirmumo teisę prieš transporto priemones, kurioms šioje zonoje draudžiama važiuoti didesniu nei 20 km per valandą greičiu.

Be to, perėjoje (ji Palangos gatvės posūkyje šalia ligoninės – apatinė nuotrauka), kuria naudojasi daug marijampoliečių, vertėtų įrengti ją žymintį „zebrą“, gal ir kelio ženklą. Tai būtų šimtus, jei ne tūkstančius kartų pigiau nei šaligatvis, o žmonės jaustųsi žymiai saugesni.

J. Černiausko nuotrauka

Redakcijos nuotrauka

„Skiriasi pora, bet ne tėvai“

Vaiko teisių gynėjai skirtingais keliais sukantiems sutuoktiniams primena – skiriasi vyras ir moteris, o tėvai visada išlieka kartu. Mėnesį trukšiančia informacine kampanija „Skiriasi pora, bet ne tėvai“ bus siekiama atkreipti besiskiriančių porų dėmesį į jų atsakomybę apsaugoti vaikus nuo sunkių išgyvenimų skyrybų metu bei toliau jais vienodai atsakingai rūpintis ir dalyvauti jų gyvenime.

Pasak Valstybės vaiko teisių apsaugos tarnybos direktorės Ilmos Skuodienės, tėvų skyrybos yra itin skaudus įvykis vaiko gyvenime, kurį padėti kuo lengviau išgyventi, visų pirma, turėtų patys tėvai.

„Apie bet kokius pokyčius, vykstančius šeimoje, vaikas turi žinoti, o tėvų skyrybos – ne išimtis. Vaiko teisių gynėjai nori suteikti skyrybų keliu einantiems tėvams gaires, kaip šiuo visai šeimai emociškai sudėtingu laikotarpiu tinkamai komunikuoti ir elgtis tiek tarpusavyje, tiek su vaikais“, – sako I. Skuodienė.

Vaiko teisių gynėjai kampanijos metu vykdys švietėjišką veiklą žiniasklaidoje, lauko reklamos stenduose bei socialiniuose tinkluose teikdami aktualią informaciją apie tai, kaip skyrybas išgyvena skirtingo amžiaus vaikai, kaip skyrybų procese apsaugoti patį vaiką, kokios teisės ir pareigos išlieka tėvams net ir po skyrybų.

Pagrindinė informacinės kampanijos siunčiama žinutė skelbia apie vaiko prigimtine teisę turėti tėtį ir mamą, bendrauti su abiem tėvais, net jei jie išsiskyrė.

„Kiekvienos besiskiriančios poros atsakomybė yra nepamiršti, kad skiriasi pora – vyras ir moteris, o ne tėvai. Jie vaiko šeima išlieka nepaisant tarpusavio nesutarimų. Tėčio ir mamos teisės ir pareigos savo vaikams yra lygios. Todėl abiejų pareiga – dorai au-

klėti ir prižiūrėti vaiką, rūpintis jo sveikata, išlaikyti jį, sudaryti palankias sąlygas visapusiškai ir harmoningai vystytis, parengti vaiką savarankiškam gyvenimui“, – primena Tarnybos direktorė.

Remiantis statistiniais duomenimis, pernai ištuokas įregistravo beveik 8 tūkst. porų. Lyginant su 2020 m. – ištuokų padaugėjo beveik 4 procentais. Šis procesas, deja, liečia ne tik suaugusiuosius, bet ir vaikus, nes daugiau nei pusė pernai išsituokusių porų turėjo bendrų iki 18 metų amžiaus vaikų. Nepaisant prigimtinės vaiko teisės turėti tėtį ir mamą, per pastarąjį dešimtmetį beveik 70 tūkstančių vaikų liko gyventi nepilnose šeimose.

Ankstyvame amžiuje tėvų skyrybas patyręs ir su močiute augęs vaikų rašytojas Tomas Dirgėla sako, jog skirtingais gyvenimo etapais šis įvykis suteikė įvairių potyrių ir emocijų, o likęs gilus randas jaučiamas iki šiol, net ir sukūrus savo šeimą.

„Tėvai išsiskyrė, kai buvau beveik ketverių, todėl mano galvoje mažai prisiminimų, kuriuose būtume visa šeima – aš, mama ir tėtis. Nors kartais sugrįžta tam tikri fragmentai, ką tuo metu veikiau su kiekvienu iš tėvų, vis dėlto ryškiausiai aplanke tuo metu šeimoje lydėjęs nesaugumo jausmas – visi gyvename kartu, bet tarsi atskirai. Šiuo metu turiu tai, apie ką ilgai svajojau – didelę ir tvirtą kaip kumštis savo šeimą, ir stengiuosi, kad mano patirtis jokiais būdais neaplinkytų mano vaikų“, – pasakoja rašytojas T. Dirgėla.

Advokatų kontoros ILAW LEXTAL partnerė, advokatė Vilma Sabaliauskienė pažymi, jog šeimos teisėje vienas svarbiausių principų yra prioritetinga vaiko teisių apsauga. Skyrybose, visų pirma, tiek teismas, tiek visi kiti bylos dalyviai, turi siekti to, kas geriausia vaikui.

Nuotraukos atskleidžia Ukrainos žurnalistų drąsą

Tetiana STEPYNINA. Vilniaus geležinkelio stotyje veikia kare dirbančių Ukrainos žurnalistų fotografijų paroda. Ją organizavo Ukrainos pilietinės visuomenės organizacija „Masinės informacijos institutas“ (MIN) ir tarptautinė žiniasklaidos plėtros organizacija „Internews“.

Nuo plataus masto invazijos į jų šalį Ukrainos žurnalistai tapo karo reporteriais. Jie su MIN pasidalino daugiau nei 200 nuotraukų, kuriose užfiksuotas jų darbas Ukrainoje, 30 nuotraukų atrinkta ekspozicijai Vilniuje. Tai – antroji ekspozicija ne Ukrainoje. Pirmoji surengta Europos Tarybos būstinėje Strasbūre.

„Šios nuotraukos parodo žiaurios Rusijos invazijos į Ukrainą pasekmes ir sąlygas, kuriomis kasdien dirba Ukrainos žurnalistai. Ukrainoje per Rusijos atakas

žuvusių reporterių skaičius ir toliau auga“, – sakė Oksana Romaniuk, vadovaujanti MIN.

Ši organizacija kartu su „Internews“ stebi ir fiksuoja nusikaltimų prieš žurnalistus ir žiniasklaidą įrodymus. Nuo vasario mėnesio nužudyti 38 reporteriai, 8 iš jų atlikdami savo pareigas; 14 žurnalistų sužeisti; 15 dingę be žinios; 9 buvo paimti įkaitais. Dėl Rusijos okupacinių pajėgų grasinimų, negalėjimo dirbti laikinos okupacijos sąlygomis, taip pat dėl karo sukeltos finansinės krizės uždaryta 215 redakcijų.

MIN ir „Internews“ aprūpina žurnalistus saugos įranga, pirmosios pagalbos rinkiniais. Vietos žurnalistai buvo apmokyti reportažų iš karo zonos rengimo etikos, fizinio apsaugojimo, jiems suteikta žinių apie kibernetinį saugumą, taip parama finansiniam stabilumui užtikrinti. Šios pastangos itin svarbios siekiant visuomenės informavimo, kuris gelbsti gyvybes, demaskuoja dezinformaciją, leidžia patraukti atsakomybėn nusikaltėlius.

Su žurnalistais, kurių nuotraukos atspindi Marijampolės gyvenimą, galima susipažinti **Kultūros centro foje** veikiančioje parodoje.

Jos autorė Reda Brazytė, kuri su fotoaparatu nesiskiria apie trisdešimt metų, fiksavo savo kolegas.

Ryškiaspalvėje kolekcijoje – retos chrizantemų veislės

Živilė BILOTAITĖ-JOKUBAUSKIENĖ. Chrizantemų kolekcija Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Botanikos sode Kaune pradėta kaupti prieš keletą metų: tai lauke žiemojantys daugiamečiai augalai, kurių veislės praktiškai visos atkeliavo iš kitų šalių botanikos sodų, padovanotos komandiruočių metu užmegztų tarpasmeninių ir tarpinstitucinių ryšių dėka.

„Nuvažiuoji į tarkime, Sakartvelo Tbilisio botanikos sodą, žiūrėk, ir grįžti su keletu chrizantemų veislių dovanų“ – šypsosi Botanikos sodo skyriaus vadovas dr. Arūnas Balsevičius.

Chrizantemų kolekcijoje šiuo metu yra apie 30 veislių. Daugiausia jų parvežta iš Kijevo ir Minsko botanikos sodų, kelios gautos iš Vilniaus universiteto, Prahos botanikos sodų, privačių kolekcininkų.

A. Balsevičius pastebi, kad ypač chrizantemas mėgsta slava – šios gėlės be galo populiaros ir kaimyninėje Lenkijoje. Tuo tarpu Tbilisijie spalio mėnesį paprastai rengiama didelė chrizantemų šventė.

Lauke žiemojančios chrizantemos nėra įnoringi augalai: jos lengvai dauginamos, gan atsparios ligoms ir kenkėjams, ilgai žydi. Tiesa, kaip pabrėžia Botanikos sodo specialistai, chrizantemoms būtina šviesa. Pasodinusi augalus pavėsyje, ypač,

jeigu ruduo šaltas ir lietingas, yra tikimybė, kad vėlyviausios veislės gali nepažysti arba žydės negausiai. Taip pat augalas nemėgsta užmirkusios dirvos.

Nors VDU botanikos sode auginamos chrizantemos žiemoja daugiausia nepridengtos, tačiau jautresnes veisles rekomenduojama pridengti, pamulčiuoti lapais ar durpėmis, uždengti eglėšakiais, tiesa, reikia žiūrėti, kad pavasarį po durpių sluoksnio augalas nenušustų.

Ir dar: jei norite, kad jūsų chrizantemos sėkmingai žiemotų, jas pasodinti ir dauginti patartina pavasarį.

Šie puošnūs augalai itin dera su daugybe vienmečių ir daugiamečių gėlių, be to, kai kurios veislės – ypač geltonžiedės – maloniai kvėpia medumi.

Pagal žiedyno formą chrizantemos gali būti tuščiaavidurės, pusiau pilnavidurės, pilnavidurės ir vamzdelinės. Pagal aukštį – žemaūgės (25-40 cm), vidutinio aukščio (50-60 cm) ir aukštaūgės (70-100 cm). Tad pasirinkti norimus derinius savo gėlynu yra iš ko.

Chrizantemos ypač tinka gėlynuose su krūminiais, šiurkščialapiais ar virginiiais astrais, puikūs jų deriniai šalia rykštėnių, saulakių, saulainių, su siauralapiais varpiniais žolynais, rudbekijomis, ežiulėmis, ožekšniais, raugerškiais.

„Marta“

„Pectoral“

Kryžiažodis

Sudarė Danutė Šulcaitė

[Taisas šuoliui į vandenį atlikti]	Kuria galima pasitikėti	Siaura juosta, jungianti didelius sausumos plotus	8				
			Britų kriminalinė policija – ... Jardas	Vargingai gyvens, vargs		... žuvis (su daug smulkių kaulų)	Panašus į aviėtę laukinis vaistrūmis
	„... Bėruti, ... greičiau, poną einant pamačiau“	Užgrobkė Judėk pagal muziką	1			6	
	Akadų, babiloniečių ir asirų deivė			Prancūzų dainininkė Patricija ...		... man iš akių (dink)!	Vištų veislė, išvesta Sasakso grafystėje
			7	Šv. ... bažnyčia Vilniuje			
	Arkangelas, visų krikščionių globėjas			Tampr muzikos instrumento gija			4
	Kamos kairysis intakas	Netrukdyk, aš debar ... laišką	3	Prozininkas Gediminas ...	Akėčiomis pures dirva		
	Išskirstys dalimis, išgriaus	... į galvą (jaudinasi)		„... Life“ gyvybės draudimas	Lietiniai su mėsos fa...		
	Išpurenk ariant						
	Sumaišymas ar susimaišymas	Katalikų vienuolių ordinas					5

1 2 3 4 5 6 7 8

Kryžiažodžio atsakymus SIŪSKITE trumposiomis SMS žinutėmis

8-605 99998

SMS žinutėje rašykite atsakymą ir vardą, pavardę.

Atsakymus siųskite iki spalio 9 d. 12 val. Laimėtojas bus paskelbtas kitame laikraščio numeryje

Kryžiažodžio (Nr. 17) atsakymas: **PREMJERA**

Vertikaliai: Pudelis. Akra. Sand. Palanga. Uosi. Koala. Rykštė. Šėtonas. Loma. Ūsiai. Kamino. Laiku. Pradinukai. Dvasia. Astos.
Horizontaliai: Klajonė. Timpa. Pasaulio. Irs. Anoa. Nūnai. Dings. Asoda. Dairosi. Alna. Keliaus. IKT. Makao. Salomėja. Uis.

Knygą „Staignenos ir kiti žinomi dalykai“ laimėjo ERNESTA NOREIKIENĖ. Prizą atsiimti redakcijoje, Kauno g. 15 (II a., 6 kab.), prieš tai susitarus tel. 8-605 99998.